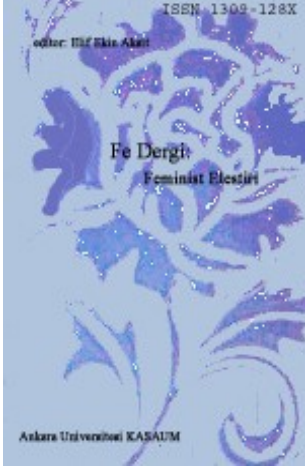

Yayınlayan: Ankara Üniversitesi KASAUM
Adres: Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Cebeci 06590 Ankara

Fe Dergi: Feminist Eleştiri 11, Sayı 2
Erişim bilgileri, makale sunumu ve ayrıntılar için:
<http://cins.ankara.edu.tr/>

Web Sitelerinde Dijital Ebeveynlere Sunulan İçerik Toplumsal Cinsiyet Rollerinden Bağımsız Olabilir Mi?: 'Bebek.com' Web Sitesi Örneği

Derya Gül Ünlü

Yazı Gönderim Tarihi 28/5/2019
Yazı Kabul Tarihi: 10/10/2019
Çevrimiçi yayına başlama tarihi: 25/12/2019

Bu makaleyi alıntılanmak için: Derya Gül Ünlü “Web Sitelerinde Dijital Ebeveynlere Sunulan İçerik Toplumsal Cinsiyet Rollerinden Bağımsız Olabilir Mi?: 'Bebek.com' Web Sitesi Örneği“ *Fe Dergi 11*, no. 2 (2019), 24-37.

URL: http://cins.ankara.edu.tr/22_3.pdf

Bu eser akademik faaliyetlerde ve referans verilerek kullanılabilir. Hiçbir şekilde izin alınmaksızın çoğaltılamaz.

**Web Sitelerinde Dijital Ebeveynlere Sunulan İçerik Toplumsal Cinsiyet Rollerinden Bağımsız Olabilir Mi?:
'Bebek.com' Web Sitesi Örneği**
Derya Gül Ünlü *

Ebeveynlerin çevrimiçi ortama katılımıyla birlikte, ebeveynliğe dair üretilen dijital içerikler yaygınlaşmış, böylelikle bireyler kendi ebeveynlik rollerine dair ihtiyaç duydukları bilgi ya da önerilere kolaylıkla ulaşabilme imkanını elde etmişlerdir. Ancak dijital ortamda okuyuculara sunulan bu günlük ebeveynlik pratiklerine ilişkin önerilerin toplumsal cinsiyet kodlarından bağımsız olup olmadığı halen önemli bir tartışma konusudur. Bu çerçevede gerçekleştirilen çalışmanın odağını da günümüzde anne ve babalara, ebeveynliğe dair günlük pratikleri hakkında bilgi ve öneriler sunan web site içeriklerinin toplumsal cinsiyet kodlarından bağımsız olup olmadığına incelenmesi oluşturmaktadır. Bu odak noktasından hareketle, gerçekleştirilen örnek olay araştırmasında 'bebek.com' isimli web sitesi örnek olay ögesi olarak belirlenmiştir. 'Bebek.com', diğer web sitelerinden farklı olarak, kendisini sadece dijital annelere değil, dijital ebeveynlere yönelik içerik sunan bir aile yaşam platformu olarak tanımlamaktadır. Bu bakımdan söz konusu web sitesinde yer alan içerikler, toplumsal cinsiyet kodlarını yansıtmıyorsa ve ebeveynlik rolünü bir cinsiyet üzerinden konumlandırıp konumlandırmadığı bakımından analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda ise, web sitesinin anne ve babalara toplumsal cinsiyet rolleri doğrultusunda bilgi ve öneriler sunduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dijital ebeveynlik, dijital iletişim ortamı, web sitesi, bebek.com.

**Can The Content Provided To Digital Parents On Websites Be Independent of Gender Roles?:
'Bebek.com' Website Example**

As parents participate in online environment, digital contents produced with regard to parenting has become popular, thereby allowing individuals to have access to information or suggestions they need for their own parenting roles easily. However, whether these digitalized are independent of gender codes is still a question of debate. The study, which is conducted within this perspective, focuses on whether contents of websites, which provide information and suggestions on daily parenting practices are independent of gender codes. Based on this focus, in the case study conducted, 'bebek.com' website was determined as the object of the case study conducted, and subject to analysis in order to understand whether the contents provided on the website to the parents reflect gender code. As a result of the study, it was found that website provides information and suggestion to mothers and fathers in accordance with gender roles.

Keywords: Digital parenting, digital communication environment, web site, bebek.com.

Giriş

Bireylerin ebeveynlik rolleri çerçevesinde dijital iletişim süreçlerinde yer almaya başlamaları, çevrimiçi ortamda ebeveynlik pratikleri hakkında çok sayıda içeriğin üretimini de beraberinde getirmiştir. Çevrimiçi ortamda üretilen dijital içeriklerin paylaşılması ve yaygınlaştırılmasıyla birlikte, günümüzde anne ve babalar, kendi deneyimlerine ilişkin önerileri diğer ebeveynlere aktarabilme, diğer ebeveynlerin karşılaştıkları benzer durumlara yönelik tavsiye alabilme, ebeveynlik rol içeriğine dair farklı bakış açılarını aynı anda değerlendirebilme gibi imkanları elde etmişlerdir. Dolayısıyla ebeveynlerin çevrimiçi ortamda karşılaştıkları içeriğin, hem kendi rol içeriklerine ilişkin bilgi ve fikir alabilme hem de diğer ebeveynlerin rol içeriklerini

* Dr.Öğr.Üyesi., İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, <https://orcid.org/0000-0003-3936-7988>, derya.gul@istanbul.edu.tr, Yazı Gönderim Tarihi: 28/05/2019, Yazı Kabul Tarihi: 10/10/2019

gözlemleyebilme açısından büyük önem taşıdığını söylemek mümkündür. Dijital içeriğin bireylere günlük ebeveynlik pratikleri hakkında bilgi ve fikir verdiği düşünüldüğünde, bu içeriğin toplumsal cinsiyet beklentilerinden ne derece bağımsız olduğu üzerinde düşünülmesi de önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü bireylerin ebeveynlik pratikleri hakkında bilgi aldıkları içeriğin toplumsal cinsiyet beklentileri doğrultusunda yapılandırılması, onların ulaştığı önerilerin de geleneksel annelik ve babalık rollerini yansıtması anlamına gelmektedir. Bireyin, edindiği bu bilgi ve önerilere uygun olarak, kendisinden beklenen 'örnek' ebeveynlik pratiklerini yerine getirmesi ise, annenin ya da babanın diğer aile üyeleriyle kurduğu etkileşimi ve ev içerisinde üstlendiği görev ve sorumlulukları toplumsal cinsiyet eşitsizliği çerçevesinde sürdürmesine neden olmaktadır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde, aslında, toplumsal, ekonomik ve tarihsel olarak inşa edilen geleneksel annelik ve babalık rollerinin dijitalleşmeyle birlikte teknolojik olarak da inşa edildiğini söylemek olanaklıdır. Bu dijital inşanın gerçekleştirildiği önemli ortamların başında ise, günlük ebeveynlik pratikleri hakkında bilgi ve öneriler aktaran web siteleri gelmektedir. Web siteleri, hem çevrimiçi ortamda 'uygun' ebeveynlik rolü hakkında içerik üreten ilk örnekler olmaları bakımından hem de literatürde dijital ebeveynlere yönelik içeriğin toplumsal cinsiyet kodlarından ne derece bağımsız olduğu hakkındaki tartışmaya öncülük eden mecralar olmaları bakımından üzerinde durulması gereken içerik sağlayıcılardandır. Web sitelerinin geleneksel cinsiyet rollerinin dijital inşası sürecindeki rolü hakkında literatürde iki önemli fikir ayrılığının olduğu görülmektedir; kimi araştırmacılar (Koeber, 2001; Lopez, 2009; Pedersen & Smithson, 2013), okuyucularına ebeveynlik rolleri hakkında içerik sunan web sitelerinin geleneksel cinsiyet rollerine yönelik dönüşümü başlatabilecek bir sorgulamaya altyapı sağladığını ileri sürerken; kimi araştırmacılar (Ammari & Schoenebeck, 2015; Bradly & Guerin, 2010; Madge & O'Connor, 2006) ise, web sitelerini ebeveynliğe ilişkin geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini desteklediği gerekçesiyle eleştirmektedir. Ayrıca literatürde farklı ülkelerdeki web sitesi içeriklerini ele alan az sayıda araştırma (İngiltere'de Babyworld (Madge & O'Connor, 2005; Madge & O'Connor, 2006) ve Mumsnet (Pedersen, 2015); İrlanda'da The Irish Parenting (Brady & Guerin, 2010); Amerika'da Babycenter (Rashley, 2005)) bulunmaktadır. Bu bakımdan örnek olay ögesi olarak seçilen 'bebek.com' isimli web sitesinin analiz edileceği çalışmanın hem bir Türkiye perspektifi sunması hem web sitelerinin geleneksel cinsiyet rollerine dair bir sorgulamayı başlatıp başlatamayacağını tartışmaya açması hem de Türkiye'de daha önce ele alınmamış bir alana odaklanması dolayısıyla önem taşıdığı düşünülmektedir.

1. Web Sitelerinde Dijital Ebeveynlik ve Toplumsal Cinsiyet

Günlük ebeveynlik pratikleri hakkında içerik sağlayan web siteleri, sıklıkla ebeveynlikle ilgili konular ve hamilelik sürecine yönelik bilgi ve öneriler hakkında kullanıcıların çeşitli tartışma panoları üzerinden birbirleriyle sohbet edebilmelerine olanak tanımaktadır. Ebeveynlik web sitelerinin, ebeveynlerin kullanımına yönelik ürünler hakkında bilgi, öneri ve reklamları içerdiğini, ayrıca kullanıcıların mobil cihazlarıyla bağlantı kurmasını ve sosyal medyada bir yer edinmesini sağlamak için genellikle kendi özelleştirilmiş uygulamalarını da sunduklarını söylemek mümkündür (Lupton vd., 2016). Söz konusu web sitelerinin ve bu web sitelerinde yer alan çevrimiçi tartışma odalarının, kullanıcılar için sağladığı en önemli faydanın, hamile kalma ve hamilelik süreci, küçük yaştaki çocuğun uygun bakım ve gözetimi, anne sağlığı gibi konular hakkında bilgi edinebilmeleri ve diğer bireylerle bu konular üzerine tartışabilmeleri olduğu söylenebilir. Çünkü bu çevrimiçi ortamlarda, ebeveynler kendileri gibi benzer süreçlerden geçen diğerleriyle anonim bir biçimde iletişim kurabilmekte, ebeveyn olma ve 'uygun' ebeveynlik rollerini yerine getirme sürecinde yaşadıkları sorunlar hakkında diğer ebeveynlerden bilgi ve tavsiye alabilmektedirler. Ebeveynler arasında gerçekleşen bu dayanışma ve paylaşım ise, anne ve babaların kendileri hakkındaki kişisel içerikleri (kadınların annelikten beklentileri, hamilelik sürecinde eşleriyle yaşadıkları sorunlar, yeni rollerine dair hayal kırıklıkları gibi) diğerlerine aktarmalarını sağlamakta (Lupton & Pedersen, 2016; Pedersen & Lupton, 2016), böylelikle günümüzde ebeveynler çevrimiçi ortam üzerinden gerçek hayatta tanımadıkları bireylerle kendi kişisel hayatlarını paylaşabilmektedirler. Ayrıca bu ortamların sunduğu kullanıcı anonimliği dolayısıyla ebeveynler kimlikleri hakkında bilgi paylaşmadan, başta eşleri olmak üzere, ailelerinin diğer üyeleri hakkındaki beklentilerini, eleştirilerini, hayal kırıklıklarını, yaşadıkları zorlukları ya da sorunları birbirlerine aktarabilmektedirler (Eriksson vd., 2014; Madge & O'Connor, 2006; Pedersen, 2014; Schoenebeck, 2013). Bu bakımdan ebeveynlik web siteleri ve tartışma odalarının, hem ebeveynlerin günlük pratikleriyle ilgili aradıkları bilgi ve ihtiyaç duydukları sosyal desteği sağladığını hem de bireylerin çeşitli sorunları hakkında fikir alışverişinde bulunarak kendilerini rahatlatabilecekleri bir platform görevi gördüğünü söylemek mümkündür (Martland & Rothbaum, 2006; Radey & Randolph, 2009).

Ebeveynlik web siteleri ve tartışma odalarının kullanıcıya sağladığı faydaları ortaya koyan pek çok çalışmanın yanı sıra, bazı araştırmacılar tarafından bu ortamların ebeveynliğe ilişkin geleneksel kalıpyargıları ve eşitsiz cinsiyet rollerini desteklediği nedeniyle eleştirildiğinden de bahsetmek gerekmektedir (Ammari ve Schoenebeck, 2015; Bradly ve Guerin, 2010; Madge ve O'Connor, 2006; Pedersen, 2015; Rashley, 2005). Örneğin; Rashley (2005), "BabyCenter" isimli web sitesi üzerinden gerçekleştirdiği incelemesinde, anne ve babalara yönelik içeriklerin toplumsal cinsiyet rollerini yansıtan bir biçimde farklılaştığını bulgulamıştır. Söz konusu web sitesinde anne ve babalara sunulan içerik incelendiğinde, bilgi verici nitelikteki yazılardan annelere yönelik olanların, kadınları çocuk bakımıyla ilgili öncelikli görevliler olarak konumlandığı, babalara yönelik olanların ise, erkeklere çocuklarıyla kısa sürede en verimli zamanı nasıl geçirebileceklerine ilişkin öneriler aktardığı ortaya koyulmuştur. Pedersen (2015), 'Mumsnet' isimli web sitesi üzerinden yaptığı incelemede annelerin doğrudan ebeveyn olarak konumlandırıldığını, söz konusu web sitesini kullanan az sayıda erkeğin ise, 'ebeveyn' olarak konumlandırılmak yerine dışarıda bırakıldığını vurgulamıştır. Sarkadi & Bremberg (2005) ise, nispeten daha yüksek düzeyde cinsiyet eşitliğinin sağlanabildiği ve ilgili babalığın sosyal politikalar aracılığıyla desteklendiği İsviçre'de dahi ebeveynlik web sitelerinin çoğunlukla anneler tarafından kullanıldığını bulgulamıştır. Dolayısıyla web sitelerinin, dijital ebeveynlere toplumsal cinsiyet rollerine dayanan örnek rol içerikleri sundukları ve özellikle kadın okuyucuları forumlarda örnek anneliğin nasıl daha iyi yerine getirilebileceğine ilişkin bir tartışmaya yönlendirdikleri gerekçesiyle eleştirildiklerini söylemek mümkündür. Bu bağlamda, Pedersen & Smithson (2013), kendisini bir ebeveynlik web sitesi olarak tanımlayan 'Mumsnet'in isminden bile içeriğindeki toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin anlaşılabilirliğinin altını çizmektedir.

Diğer yandan web sitelerinin ebeveynlere sunduğu toplumsal cinsiyet rollerinin sadece kadınlar açısından değil, erkekler açısından da önemli bir eşitsizliğe neden olduğunu belirtmek gerekmektedir. Tıpkı Pedersen'in (2015) çalışmasındaki 'Mumsnet' örneğinde olduğu gibi, web sitelerindeki ebeveynlik rolünün öncelikli olarak kadınlar üzerinden kurgulanmasının erkeklerin yani babaların da dışarıda bırakılmasına neden olduğunu, dolayısıyla ebeveynlerin web sitelerinde edindikleri bilginin de başlı başına bir eşitsizliği beraberinde getirdiğini söylemek mümkündür. Benzer biçimde, Brady & Guerin (2010) ebeveynlere aktarılan dijital içeriklere babaların daha az dahil edilmelerinin geleneksel cinsiyet rollerinin çevrimiçinde de devam ettiğinin ve babaların hala yetersiz destek kaynağı olarak görüldüğünün bir göstergesi olduğunun altını çizmektedir. Bu bakımdan web sitelerindeki içeriğin anne ve babalara söylediğinin cinsiyet rollerine bağlı olarak nasıl değiştiğinin ortaya koyulması gerekliliği de önem kazanmaktadır. Dijital ebeveynlere sunulan içerik, bireylerin kendi cinsiyetlerine 'uygun' ebeveynlik rolü doğrultusunda edindikleri bilgi ve önerileri şekillendirmektedir. Tabii ki bu aşamada dijital ebeveynleri tamamen pasif bir konuma değerlendirmek doğru değildir. Ebeveynler, kendi aile içi rolleri ve üstlendikleri ebeveynlik modeline bağlı olarak birçok web sitesi arasından tercih yapmakta ve ihtiyaçları doğrultusunda bilgi ya da tavsiye aramaktadırlar. Ancak ebeveynlerin edindiği bilginin içeriğinin toplumsal cinsiyet rollerine bağlı olarak yapılandırılmasının, anne ve babaların günlük ebeveynlik pratiklerini yapılandırma biçimleri üzerinde de belirleyici olacağı söylenebilir. Dolayısıyla dijital ebeveynlere sunulan web sitesi içeriklerinin toplumsal cinsiyet kodları doğrultusunda yapılandırılması tüm ebeveynler için ortak bir ebeveynlik pratiğinin geliştirilmesini ve çocuğun bakımına dair eşit sorumluluk alınmasını imkansızlaştırmaktadır. Çünkü web sitelerinde ebeveynlik pratikleri hakkında yer verilen içerik, çocuklara ne yedirilmesi gerektiğinden onların nasıl oyunlara teşvik edilmesi gerektiğine, hafta sonu çocuklarla hangi aktivitelerin yapılabileceğinden çocukla nasıl doğru iletişim kurulacağına kadar ebeveyn ve çocuk etkileşiminin birçok aşamasında anne ve babalara bilgi ve öneriler sunmaktadır. Bu bakımdan annenin ya da babanın bilgi almak amacıyla eriştiği içeriğin toplumsal cinsiyet rolü beklentileriyle yapılandırılmış olmasının, ebeveynin sahip olduğu bu bilgiler doğrultusunda günlük pratiklerini yerine getirme biçimleriyle şekillenen annelik ya da babalık modelini etkileyeceğini de vurgulamak gerekmektedir.

1.1. Web Sitelerinde Dijital Annelik

Ebeveynlik rollerine dair bilgi ve tavsiyeleri içeren web sitelerinin ilk örneklerini annelik pratikleriyle ilgili içerikler üzerinden verdiğini ve söz konusu dijital içeriklerin yoğunlukla annelik rolü pratiklerine yönelik bilgi ve önerileri kapsadığını söylemek mümkündür.¹ Dijital iletişim ortamlarındaki ebeveynlik rollerine ilişkin içeriğin yoğunlukla annelik rol pratikleri (emzirme, çocuğun beslenmesi ya da eğitimi gibi) üzerinden üretilmesinin, çocuğun bakımına ilişkin birincil sorumluluğu halen annelik rolünü 'doğaları gereği' üstlenen kadınların yükleniyor olmasıyla açıklamak yanlış olmayacaktır.² Söz konusu web siteleri, özellikle kadınların hamilelik öncesi, süresi ve sonrasında hem kadınların annelik rollerini nasıl üstlenmeleri gerektiği hem de

çocuklarıyla kurdukları etkileşim biçimleri hakkında fikir verici olmaları bakımından önemli mecralardır. Bu sitelerdeki tartışma odalarının ise, kadınların yaşadıkları sorunları ya da ihtiyaçlarını kendileriyle benzer durumları deneyimleyen diğer annelerle anonim bir biçimde paylaşımlarına olanak sağladığı söylenebilir. Özellikle zor bir gebelik süreci geçiren, doğum sonrası problemler yaşayan ve yine bu dönemde çocuk bakımında zorlanan kadınlar için, forumlar aracılığıyla kendileriyle benzer sorunlar yaşayan kadınlarla haberleşmek, sosyal destek alabilmeleri açısından önemlidir. Çünkü doğum sürecinde hem bedensel hem de hormonal açıdan değişim içerisinde bulunan kadınlar, özgüven sorunları da yaşayabilmektedirler. Bu dönemlerde web sitelerinden yararlanan yeni annelerin, benzer durumdaki diğer kadınlarla iletişim kurarak hem kendilerine olan saygılarını koruyabildikleri (Hall & Irvine, 2009; Miyata, 2002) hem de zor bir süreçten geçen başkalarının da olduğunu fark ettikleri ve böylelikle anormal olduğunu düşündükleri deneyimlerini normalleştirebildikleri görülmektedir (Brady & Guerin, 2010; Gibson & Hanson, 2013; Lupton, 2016; Madge & O'Connor, 2006). Dolayısıyla aslında ebeveynlik web siteleri, kadınlara annelik sürecinde karşılaştıkları sorunları diğerleriyle tartışıp, fikir alabilecekleri bir ortam sağlamaktadır. Ayrıca bu dijital tartışmaların özellikle hamilelik, doğum ve anneliğin ilk dönemlerindeki bilgi eksikliği ya da sağlık sorunlarına ilişkin bilgi arama, ailesel sorunlar ya da eşlerle ilgili problemleri paylaşma gibi konular üzerine gerçekleştiğini, bu bakımdan ebeveynlik web sitelerinin kadınlara bir anlamda danışmanlık sunduğunu da eklemek gerekmektedir.

Bununla birlikte web sitelerinin annelere bilgi sağlamak kadar, sosyal destek sunmak gibi önemli bir işlevinin de bulunduğu görülmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirilen araştırmalar, ebeveynlik web sitelerini; genç, yalnız, bekar ya da kendilerini izole edilmiş hisseden anneler (Chan, 2008; Parry vd., 2013) ve çocuğunun sağlık ya da gelişim sorunu olan ya da çocuğuyla ilgili bilinmeyen bir sorunla karşılaşan anneler (Fleischmann, 2004; Lowe vd., 2009) için değerli bir sosyal ağ sistemi sunan sosyal destek sağlayıcıları olarak ele almaktadır. Örneğin; Chan (2008) tarafından yapılan araştırmada, çalışan annelerin, çocuklarından ayrı oldukları süre içerisinde, sosyal ve duygusal destek alabilmek için, ebeveynlik web sitelerini ve forumları kullandıkları bulgulanmıştır. Parry ve arkadaşları (2013) tarafından gerçekleştirilen bir başka çalışmada ise, web siteleri ve forumların kendilerini yalnız hisseden anneler tarafından arkadaş bulmak için kullanıldığı ortaya koyulmuştur.

1.2. Web Sitelerinde Dijital Babalık

Ebeveynlik rolü gereklilikleri ve pratiklerine dair içerik sunan web sitelerinin ilk örneklerini annelere yönelik içerikler üzerinden verdikleri görülmekle birlikte, son yıllarda doğrudan babalık pratiklerine ilişkin içerik sunan web sitelerinden de bahsetmek mümkündür. Babaların, babalık pratikleri için web sayfalarına ve çevrimiçi tartışma ortamlarına katılım amaçlarını ele alan az sayıda çalışmanın (Brady & Guerin, 2010; Pedersen, 2015); babaların kendi deneyimleriyle ilgili olarak diğer babalardan tavsiye ve destek almak amacıyla çevrimiçi ortama katıldıklarını ortaya koyduğu görülmektedir. Bununla birlikte, ebeveynlik pratikleri hakkında içerik aktaran web sitelerinin öncelikle ebeveyn olarak annelere hitap ettikleri (Pedersen, 2015) düşünüldüğünde, babaların bu web sayfalarını kendilerini ikinci planda kalmış (anneye nazaran) ebeveyn statüsünde hissetmemek, kendi babalık rolü içeriklerine dair bilgi, duygusal destek almak ve bu ortamları kendilerini yansıtabilecekleri bir araç olarak değerlendirmek için de kullandıkları vurgulanmaktadır (Eriksson & Salzman-Eriksson, 2013; Eriksson vd., 2014; Fletcher & StGeorge, 2011; Friedewald vd., 2005; Salzman-Eriksson & Eriksson, 2013; StGeorge & Fletcher, 2011). Bu bağlamda, Eriksson-Salzman & Eriksson (2013) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada, babaların, babalık pratiklerine yönelik içerik sunan web sitelerini hem diğer ebeveynlerden sosyal destek almak hem çocuklarının bakımı hakkında karşılıklı endişelerini aktarmak hem de günlük hayattaki sıkıntı ve mutluluklarını paylaşmak amacıyla tercih ettikleri bulgulanmıştır. Ayrıca erkeklerin ebeveynlik rollerini yeni üstlenmeye başladıkları babalığa geçiş dönemlerinde (Fletcher vd., 2008; Hudson vd., 2003; Nyström & Ohrling, 2008; StGeorge & Fletcher, 2011) ya da özel bakım ihtiyacı olan çocukları için bilgi ve destek almak amacıyla (Nicholas vd., 2003; Nicholas vd., 2012; Swallow vd., 2012) web sayfaları ve forumlardan yararlandıklarını da eklemek gerekmektedir. Örneğin; Nyström ve Ohrling (2008) gerçekleştirdikleri çalışmalarında yeni baba olmuş ya da olacak erkeklerin kendileri gibi diğer erkeklerle fikir alışverişinde bulunarak, bu süreçte sosyal destek almak için, çevrimiçi ortamdan yararlandıklarını tespit etmişlerdir. Swallow ve arkadaşları (2012) tarafından gerçekleştirilen bir diğer araştırmada ise, böbrek rahatsızlığı olan çocuklara sahip babaların birbirleriyle deneyimlerini paylaşarak, bu süreçte duydukları bilgi ve sosyal destek ihtiyaçlarını karşıladıkları bulgulanmıştır. Bu bakımdan, tıpkı dijital annelerde olduğu gibi, dijital babaların da çevrimiçi ortamı ebeveynlik rolleri doğrultusunda ihtiyaç duydukları bilgiyi aramak ve kendileriyle benzer durumlarda bulunan ebeveynlerle iletişim kurarak sosyal destek almak için kullandıklarını söylemek mümkündür.

2. Dijital Ebeveynlik ve ‘Bebek.com’

2001 yılının Şubat ayında ebeveynlere yönelik içerik üretmeye başlayan Bebek.com isimli web sitesi kendisini “Türkiye’nin ilk ve en kapsamlı anne-bebek sağlığı ve aile yaşam platformu” olarak tanımlamaktadır. Bu bakımdan web sitesi, kendisini doğrudan anne ve çocuk sağlığına odaklanan bir web sitesi olmanın yanı sıra, bir aile yaşam platformu olarak ifade etmektedir. Buna ek olarak, “bebek sahibi olmayı düşünen, bebek bekleyen ve çocuğunu büyüten bilinçli ailelere, ihtiyaç duydukları her türlü bilgi, servis, hizmet, yardım ve dostluk” sunan bir platform olarak içerik sağladığından da bahsetmektedir. Bu özelliği bakımından web sitesi, hedef kitesini sadece dijital anneler değil, dijital ebeveynler olarak belirlemiş olması dolayısıyla önem kazanmaktadır. Aynı zamanda ‘bebek.com’, içeriği bir baba tarafından üretilen ebeveynlik web sitesi olması bakımından da farklılık göstermektedir. Bu nedenle içeriği annelik rolünü üstlenmiş bir kadın tarafından değil de, babalık rolünü üstlenmiş bir erkek tarafından üretilen ‘bebek.com’un, okuyucularına sunduğu içeriğin toplumsal cinsiyet kodlarını yansıtmaması bakımından incelenmesinin de önem taşıyacağı düşünülmektedir. Konuyla ilgili olarak, ‘bebek.com’un neden bir baba tarafından kurulmasına gerek duyulduğu web sitesi içerisinde şöyle açıklanmaktadır: “Bebek.com’un hikayesi bir babanın 18 sene önce eşiyle birlikte bebeğini büyütürken ihtiyacı olan bilgileri ve rehberliği yurt dışındaki web sitelerinden karşılamaya çalışmasıyla başladı. Bebek büyüten genç bir aile olarak, Türkçe içerikli bir web sitesinden çok daha fazlasına ihtiyaçları olduğunu düşündüler.”

Bebek.com isimli web sitesinin kendisini nasıl tanımladığının yanı sıra, web sitesi içerisinde ebeveynlere aktardığı içeriği nasıl sınıflandırıp, sunduğu da önem taşımaktadır. Buna göre, web sitesinde 6 ana sekme olduğu görülmektedir. Bu sekmeler sırasıyla şöyledir; (1) bebek istiyoruz, (2) hamilelik, (3) doğum, (4) bebek, (5) 3-4 yaş, (6) uzmana soru sor. Söz konusu ilk beş sekmenin altında yine alt sekmeler yer almakta, uzmana soru sor sekmesi içerisinde ise, alt sekme bulunmamaktadır. Bu sekme, kullanıcıların sorularını aktarıp konunun uzmanı kişilerin o konudaki önerilerini okumalarına ve diğer kullanıcıların önceki sorularına ya da yorumlarına ulaşabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bununla birlikte, web sitesi içerisinde bir arama butonu da bulunmakta, ayrıca her bir makale için kullanıcılara sunulan bir beğenme butonu ve yine okudukları makaleleri sosyal medyadan paylaşabilecekleri paylaşım butonları da yer almaktadır.

3. Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Araştırma, örnek olay ögesi olarak seçilen ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde, dijital ebeveynlere günlük pratikleri hakkında aktarılan içeriğin toplumsal cinsiyet rolleri doğrultusunda yapılandırılıp yapılandırılmadığının ortaya koyulması amacıyla taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda, web sitesinde günlük ebeveynlik pratikleri ve çocuk bakımıyla ilgili makalelerin odaklandıkları temalar ve bu temalarda yer verilen içeriğin öncelikli olarak bir cinsiyet rolü üzerinden konumlandırılıp konumlandırılmadığının belirlenmesi hedeflenmektedir. Söz konusu amaca yönelik olarak ise, yanıt aranması hedeflenen araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

AS1: ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde dijital ebeveynlere, ebeveynlik pratikleri hakkında sunulan makaleler hangi temalar altında toplanmaktadır ve bu temaların dağılımı ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

AS2: ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde dijital ebeveynlere, çocuk bakımı hakkında sunulan makaleler hangi temalar altında toplanmaktadır ve bu temaların dağılımı ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

AS3: ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde dijital ebeveynlere, ebeveynlik pratikleri hakkında farklı temalar altında sunulan içeriğin yoğunluğu, ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

AS4: ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde annelere sunulan ebeveynlik pratikleri hakkındaki makale temaları ve bu temalar altında yer alan içeriğin yoğunluğu, dönemsel olarak (hamilelik öncesi, hamilelik, hamilelik sonrası) farklılık göstermekte midir?

AS5: ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde babalara sunulan ebeveynlik pratikleri hakkındaki makale temaları ve bu temalar altında yer alan içeriğin yoğunluğu dönemsel olarak (hamilelik öncesi, hamilelik, hamilelik sonrası) farklılık göstermekte midir?

AS6: ‘Bebek.com’ isimli web sitesinde dijital ebeveynlere, ebeveynlik pratikleri ve çocuk bakımı hakkında sunulan içerik öncelikli olarak hangi ebeveynlik rolü üzerinden kurgulanmaktadır? Bu önceliklendirme aktarılan içeriğin temasına ya da dönemine bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma, betimsel yönetime dayalı olarak gerçekleştirilmiş bir örnek olay incelemesi niteliği taşımaktadır. Çalışmada, ‘bebek.com’ isimli web sitesi, örnek olay ögesi olarak seçilerek, tek ögeli bir örnek olay incelemesi gerçekleştirilmiştir. Örnek olay inceleme ögesi için ‘bebek.com’ isimli web sitesindeki verilerin sistematik olarak toplanıp, analiz edilmesi sürecinde; dijital ebeveynlere sunulan içeriğe dair ana temaların ve bu temalar altında yer verilen içerik yoğunluğunun belirlenebilmesi için kategorisel içerik analizi, belirlenen temaların yorumlanabilmesi için ise, betimsel analiz tekniklerinden yararlanılması uygun görülmüştür. Söz konusu web sitesinde yer alan ve bireyin ebeveynlik rolü hakkında içerik sunan makaleler çalışmaya dahil edilmiş, ebeveynlik rolüyle ilgili olmayan ve reklam içeriğine sahip olduğu görülen makaleler kapsam dışında bırakılmıştır. İçeriklerine bağlı olarak çalışmaya dahil edilmesi uygun görülen 875 makale³ (bireyin günlük ebeveynlik rolleri hakkındaki makale sayısı 543, çocuk bakımı hakkındaki makale sayısı 332 olmak üzere) belirlenen araştırma kriterleri doğrultusunda analiz edilirken, 29 makale çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Web sitesi üzerinden ulaşılan verilerin toplanma süreci 07.05.2019-20.05.2019 tarihleri arasında tamamlanmıştır. Web sitesi üzerinden ulaşılan verilerin analiz edilmesi sürecinde öncelikle kategorisel içerik analizi tekniğinin kullanılması, böylelikle web sitesindeki içeriğin betimsel olarak analiz edilmesinde de yararlanılacak olan içerik temalarının ortaya koyulması amaçlanmıştır. Kategorisel içerik analizine dahil edilecek makaleler, araştırma sorularına bağlı olarak, iki gruba ayrılmıştır. Bunlar; anne ve babalara ebeveynlik rolü hakkında bilgi veren makaleler ve çocuk bakımıyla ilgili bilgi veren makalelerdir. Ebeveynlik rolü hakkında içeriğe sahip olan makaleler için alt temalar belirlenmeden önce, bu makaleler bireyin ebeveynlik rolünü üstlenme sürecine uygun biçimde, zamansal olarak sınıflandırılmıştır; (a) hamilelik öncesi dönem, (b) hamilelik ve doğum dönemi, (c) hamilelik ve doğum sonrası dönem. Sonrasında, belirlenen bu dönemler, makalelerin içeriklerinin yoğunlaştığı temalar üzerinden kategorize edilmiştir. Bu çerçevede her bir dönem için uygulanan kategorisel içerik analizinin alt temaları şöyledir; (a) hamilelik öncesi dönem için; (1) sağlık bilgisi, (2) beslenme bilgisi, (3) doğum kontrol bilgisi, (4) gebelik bilgisi, (5) egzersiz bilgisi; (b) hamilelik ve doğum dönemi için; (1) sağlık bilgisi, (2) egzersiz bilgisi, (3) beslenme bilgisi, (4) doğum bilgisi, (5) alışveriş bilgisi; (c) hamilelik ve doğum sonrası dönem için; (1) sağlık bilgisi, (2) egzersiz bilgisi, (3) beslenme bilgisi, (4) emzirme bilgisi, (5) alışveriş bilgisi. Böylelikle kategorisel içerik analizi kapsamında, günlük ebeveynlik pratikleri hakkında bilgi veren makalelerin analizi için belirlenen üç dönemin her biri için beş ayrı alt kategori ortaya çıkmıştır. Çocuk bakımı hakkında içeriğe sahip olan makalelerin analizi için ise, yine makale içeriklerinin yoğunluk gösterdiği temalar üzerinden alt kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategoriler şöyledir; (1) sağlık/gelişim bilgisi, (2) beslenme bilgisi, (3) eğitim bilgisi, (4) eğlence bilgisi, (5) alışveriş bilgisi. Bununla birlikte, makale içeriklerinin hitap ettiği ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenebilmesi için, her bir makale hitap ettiği ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak ayrı ayrı kodlanmıştır. Anne ve babalara birlikte hitap eden makaleler ise, her iki cinsiyet için de ayrı ayrı kodlanmıştır. Makalelerin kodlanma sürecinde, makale içeriğinin yoğunluğunun belirlenebilmesi için 1 ile 3 arasında değişen (1 en az, 2 orta, 3 en çok vurgulananlar) bir skala uygulanmıştır. Söz konusu makalelerin vurgulanma sıklıkları şöyle belirlenmiştir; en az vurgulanan makaleler için; (a) metin, orta düzeyde vurgulanan makaleler için (a) metin, (b) resim ya da infografik; yüksek düzeyde vurgulanan makaleler için (a) metin, (b) resim ya da infografik, (c) hiperlink, (d) video. Tamamlanan kodlamaların içerik sayısı (n) ve yüzdesine, kategorisel içerik analizi tablolarında karşılaştırmalı olarak yer verilmiştir.

Kategorisel içerik analiziyle ulaşılan veri temalarının ve ebeveynlere sunulan içerik yoğunluklarının yorumlanmasında ise, betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür (Özdemir, 2010: 336). Böylelikle kategorisel içerik analizi aracılığıyla ulaşılan temalar üzerinden oluşturulan çerçeveye dayalı olarak veriler okunmuş ve düzenlenmiştir. Ayrıca ulaşılan verilerin yorumlanması sürecinde makale başlıkları ve içeriklerinden doğrudan alıntılara yer verilerek, tanımlanan bulgular, araştırma sorularına yanıt verecek biçimde, açıklanmaya ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

5. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde ‘bebek.com’ sitesinde anne ve babalara sunulan ebeveynlik içeriğinin analizine ilişkin bulgular karşılaştırmalı olarak aktarılmaktadır. Bu doğrultuda, öncelikle, ebeveynlere günlük pratikleri hakkında sunulan dijital içerik temalarına ve bu temaların ebeveynin cinsiyetine göre farklılık gösterip göstermediğine, sonrasında ise ebeveynlere çocuk bakımı hakkında sunulan dijital içerik temalarına ve bu temaların ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğine ilişkin araştırma bulgularına yer verilmektedir.

Ebeveynlere Yönelik Dijital İçerik ve Cinsiyete Dayalı Farklılaşma

‘Bebek.com’ isimli web sitesinde günlük ebeveynlik rolleri hakkında kullanıcılara bilgi veren makalelerin anne ve babaların ebeveyn olma sürecindeki üç önemli dönem çerçevesinde yapılandırıldığı görülmektedir. Bunları; hamilelik öncesi dönem, hamilelik ve doğum süreci ve doğum sonrası dönem olarak ifade etmek mümkündür. Bu üç farklı dönem içerisinde ebeveynlere sunulan içeriğin ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılık gösterdiği görülmekte, her üç dönemde de annelere hitap eden içeriğin babalara nazaran daha yoğun olduğu görülmektedir. Aşağıda ebeveynlik rolüne ilişkin anne ve babalara sunulan dijital içerik temalarının dağılımını ve cinsiyete dayalı farklılaşmayı gösterir tablo yer almaktadır:

ANNELERE YÖNELİK İÇERİK

Hamilelik öncesi		Hamilelik ve doğum süreci			Hamilelik ve doğum sonrası		
İçerik türü	n	%	İçerik türü	n	%	İçerik türü	n
Sağlık bilgisi	37	%28,9	Sağlık bilgisi	530	%72,5	Sağlık bilgisi	108
Beslenme bilgisi	12	%9,3	Egzersiz bilgisi	16	%2,1	Egzersiz bilgisi	34
Doğum kontrol bilgisi	14	%10,9	Beslenme bilgisi	109	%14,9	Beslenme bilgisi	70
Gebelik bilgisi	63	%49,2	Doğum bilgisi	64	%8,7	Emzirme bilgisi	77
Egzersiz bilgisi	2	%1,5	Alışveriş bilgisi	12	%1,6	Alışveriş bilgisi	10
	128	%100		731	%100		299

BABALARA YÖNELİK İÇERİK

Hamilelik öncesi		Hamilelik ve doğum süreci			Hamilelik ve doğum sonrası		
İçerik türü	N	%	İçerik türü	n	%	İçerik türü	n
Sağlık bilgisi	5	%13,8	Sağlık bilgisi	64	%87,6	Sağlık bilgisi	27
Beslenme bilgisi	2	%5,5	Egzersiz bilgisi	-	-	Egzersiz bilgisi	-
Doğum kontrol bilgisi	5	%13,8	Beslenme bilgisi	-	-	Beslenme bilgisi	-
Gebelik bilgisi	24	%66,6	Doğum bilgisi	19	%26	Emzirme bilgisi	2
Alışveriş bilgisi	-	-	Alışveriş bilgisi	-	-	Alışveriş bilgisi	-
	36	%100		73	%100		29

Tablo 1: Dijital ebeveynlerin günlük pratiklerine yönelik makalelerin temaları ve cinsiyete göre dağılımı

Sağlık Bilgisi: Ebeveynlere sunulan sağlık bilgisinin, ebeveynler için üç farklı dönemde ihtiyaç duyulan bilgileri içerecek biçimde yapılandırıldığı görülmektedir. Bu üç farklı dönem için, ayrı ayrı olmak üzere, ebeveynlere aktarılan sağlık bilgisinin temel içeriğini hamile kalabilmek, sağlıklı hamilelik süreci ve sağlıklı bir hamilelik sonrası için yapılması gerekenler olarak özetlemek mümkündür. İlk olarak hamilelik öncesi dönemde, ebeveynlere sağlık bilgisi hakkında aktarılan makalelerin içeriğinin çocuk sahibi olabilmek için yaptırılması gereken sağlık kontrolleri ve sağlıklı yaşam önerilerine odaklandığı söylenebilir. Söz konusu içerikten annelere

yönelik olan bazı makale başlıkları şöyledir: “Neden hamile kalamıyorum?”, “Hamile kalmak için ideal yaş nedir?”, “Doğurganlığı etkileyen faktörler nelerdir?”, “Hamile kalmak için neler yapabilirsiniz?”. Babalara yönelik makale başlıklarından bazıları ise şöyle sıralanabilir: “Spermi olmayan erkeğin bebeği olur mu?”, “Erkeklerde kısırlık neden olur? Tedavisi nasıldır?”. Bu durumun, babalara yönelik içeriğin sadece bireysel düzeyde dikkat edilmesi gereken unsurlardan oluşması, ancak annelere yönelik içeriğin uzun bir süreci beraberinde getiren bir görev ve sorumluluklar silsilesi olarak sunulmasından kaynaklandığını söylemek mümkündür. Hamilelik dönemine gelindiğinde, ebeveynlere sağlık bilgisi aktarmak için yer verilen makalelerin oldukça yoğunlaştığı ve bunların hem bebek sağlığını hem de annenin sağlığını korumak için yapılması gerekenlere yönelik içeriklerden oluştuğu görülmektedir. Ancak bu dönemdeki makalelerin yoğunluğuna bakıldığında, annelere hitap eden makalelerin babalara nazaran oldukça fazla olduğu söylenebilir. Söz konusu makale içerikleri incelendiğinde ise, hamilelik sürecini geçiren annelerin, bebeği taşıırken dikkat etmeleri gereken tüm sağlık problemleri ya da önlemleri hakkında öncelikli olarak konumlandırıldığı, babaların ise yalnızca genel bir sağlık bilgisinin ebeveynlere aktarıldığı makalelerde yer aldığı ile karşılaşılmaktadır. Hatta öyle ki bu dönem her ne kadar sıkıntılı olsa da annelerin yaşadıkları bu zorluklara katlanmaları gerektiğinin de altı çizilmektedir. Söz konusu ifadelerden bazıları şöyledir: “Kimse anne adaylarına gül bahçesi vaad etmez”, “İkiz bebek bekleyen anne adayları hamileliğin getirdiği zorlukları ve güzellikleri iki katıyla yaşıyorlar”. Benzer biçimde, hamilelik ve doğum sonrası dönemde de, annelere yönelik sağlık bilgisi içeriğinin babalara nazaran daha fazla olduğu görülmektedir. Bu dönemde annelere sunulan içerik, çoğunlukla doğum sonrası kendi sağlık kontrolleri ve yeni doğan bebeklerinin olası sağlık problemleri hakkındadır. Dolayısıyla bu üç farklı süreçte anne ve babalara günlük ebeveynlik pratikleri hakkında sunulan tüm sağlık içeriğinin, öncelikli olarak annelere ya da anne olmak isteyen kadınlara hitap ettiği, hatta çoğu zaman doğrudan kadınları odağına alarak, babaları ya da baba adaylarını dışarıda bıraktığını söylemek olanaklıdır.

Beslenme Bilgisi: Ebeveynlere beslenme bilgisi aktaran makaleler incelendiğinde, anne ve babalara hitap eden makale yoğunlukları arasında belirgin düzeyde bir farklılık bulunduğu, hatta hamilelik dönemi ve sonrasında beslenme bilgisi içeren makalelerden hiçbirinin babalara hitap etmediği görülmektedir. Annelere beslenme bilgisi aktaran makalelerin içeriklerinin ise dönemlere göre farklılaştığını söylemek mümkündür. Hamilelik öncesi dönemde annelere ve az sayıda olmak üzere babalara aktarılan beslenme bilgisi içeriği hamile kalabilmek için neler yenmesi gerektiğinden bahsetmektedir. Hamilelik döneminde, bu makaleler doğrudan annenin sağlığına odaklanmakta, hamilelik sürecinde kadınların nasıl beslenmesi gerektiği ve hangi besinlerden uzak durması gerektiği aktarılmaktadır. Hamilelik sonrası dönemde ise, kadınlara aktarılan sağlıklı beslenme içeriğinin, nasıl daha iyi kilo verilebileceği ve emziren annelerin nasıl beslenmesi gerektiği hakkındaki içerikle yer değiştirdiği görülmektedir. Doğum öncesi ve sonrası makale başlıklarından bazıları şöyle aktarmak mümkündür: Doğum öncesi için; “Hamile kalmaya yardımcı 6 besin!”, “Hamilelikte yararlı ve zararlı besinler”, “Gebelikte bebeğin kilo alması ve gelişmesi için ne yemeli?”. Doğum sonrası için; “Doğum öncesi vücuda kavuşmak”, “Doğum sonrası annelere günlük diyet önerileri”, “Anne sütünü arttırmak için ne yemeliyim?”.

Egzersiz Bilgisi: Annelere aktarılan egzersiz bilgisi de, beslenme bilgisi içeriğiyle benzerlik göstermektedir. Hamilelik öncesi dönemde kadınlara egzersiz bilgisi hakkında aktarılan içerik bulunmazken, hamilelik döneminde hamilelerin yapabileceği egzersizlerin neler olduğu ve hangi egzersizlerin doğuma hazırlık için faydalı olduğu hakkında bilgi verilmektedir. Hamilelik sonrasında, annelere sunulan egzersiz bilgisi içeriğinin yoğunluğu artmakta ve kadınların nasıl güzel bir vücuda sahip olabilecekleri ya da doğum öncesi görünümlemlerini nasıl geri kazanabilecekleri hakkındaki bilgilere yer vermektedir. Bu makalelerden dikkat çeken bazıların başlıkları şöyledir: “Hamilelik sonrası forma girmek”, “Hamilelik sonrası göbek eritme”. Babalara doğrudan kendileri için ya da annelerle birlikte yapabilecekleri egzersiz bilgisi hakkında hitap eden içerik ise bulunmamaktadır.

Doğum Kontrol: Web sitesinde anne ve babalara aktarılan doğum kontrol bilgisi sadece hamilelik öncesi dönemi kapsamaktadır. Aktarılan bu içerik her ne kadar babalara nazaran anneler için daha yoğun olsa da, genel olarak çocuk sahibi olmadan ne kadar önce doğum kontrolünün bırakılması ya da korunmasız cinsel ilişkinin neden olabileceği hastalıklar gibi konuları içermektedir. Yeni çocuk sahibi olmuş çiftler için aktarılan bir doğum kontrol bilgisi ile karşılaşılmamıştır.

Gebelik Bilgisi: Çalışmada yer verilen gebelik bilgisi kategorisi, anne ve babalara çocuk sahibi olabilme ve hamilelik süreci hakkındaki bilgi aktaran makale içeriklerine karşılık gelmektedir. Hamilelik öncesi dönemde, gebelik bilgisi hakkında annelere daha yoğun düzeyde aktarılan bu içerik, özellikle tüp bebek ve bebeğin anne karnındaki gelişimi hakkındaki genel bilgileri içermektedir.

Doğum Bilgisi: Sadece hamilelik ve doğum döneminde karşılaşılan bu içerik ebeveynlere doğum türleri (erken, normal, sezaryen, suda doğum gibi) hakkında bilgi aktarmaktadır. Söz konusu makalelerin genel olarak doğum bilgisi hakkında ebeveynlere hitap ederek, bilimsel içerik aktardığı görülmektedir. Örneğin; “Sezaryen doğumun avantajları ve dezavantajları nelerdir?”, “Erken doğum tehdidi hakkında bilmeniz gerekenler” gibi. Bununla birlikte, doğum bilgisi hakkında içerik aktaran makalelerin daha yüksek düzeyde annelere hitap ettiğini söylemek mümkündür. Babalara ise, doğrudan hitap eden tek bir makaleyle karşılaşılmıştır. “Babalar doğuma girmeli mi?” başlıklı makalede babaların doğuma girmesinin çiftler açısından ne gibi avantajları ve dezavantajlarının olabileceği aktarılmaktadır.

Emzirme Bilgisi: Doğum sonrasında annelere hitap eden makaleler yüksek düzeyde emzirme bilgisini içermektedir. Bu makaleler, doğru emzirme yöntemlerinden emzirme süresinin ne kadar olması gerektiğine, anne sütünün nasıl saklanacağından emzirmeyi kesme önerilerine kadar farklı konularda çeşitlilik göstermektedir. Söz konusu makale başlıklarından bazıları şöyle sıralanabilir: “Emzirirken hamile kalınabilir mi?”, “Doğum sonrası emzirme ile ilgili ipuçları”, “Bebeğimi ne zaman ve nasıl süttten kesmeliyim?”. Bununla birlikte, emzirme sürecinde az sayıda da olsa doğrudan babalara hitap eden makalelerle de karşılaşılmaktadır. Örneğin; “Babalar da emzirmenin bir parçasıdır” başlıklı makalede babaların da eşlerine bu emzirme sürecinde destek olmaları gerektiği aktarılmaktadır: “Emzirme döneminde eşine yemek hazırlayan, ağlayan bebeği kucaklayıp sakinleştirmeye çalışan ve her aşamada eşlerinin yanında olup destek olan babalar, annelerin daha huzurlu olmalarına yardımcı oluyor...Babalar bebeklerini emziremeyecek olsalar da bunun dışında kalan her şeyi anneler kadar yapabilirler ve uzmanlara göre yapmalılar da.”.

Alışveriş Bilgisi: Alışveriş bilgisi içeren makaleler, ürün tanıtımı içeren makalelere karşılık gelmektedir. Alışveriş bilgisi içeren tüm makalelerin hepsi annelere hitap etmekte, alışveriş sitelerinden, mama önerilerine kadar çeşitli konularda içerik sunmaktadır.

Çocuk Bakımına Yönelik Dijital İçerik ve Cinsiyete Dayalı Farklılaşma

Web sitesinde kullanıcılara günlük ebeveynlik rollerine ilişkin pratiklerin yanı sıra, çocuk bakım ve gözetimi hakkında da içerik sunan makaleler bulunmaktadır. Bu makalelerin, ebeveynlere çocuklarının sağlığı, gelişimi, beslenmesi, eğitimi gibi konular hakkında bilgi ve öneriler aktardığı görülmektedir. Söz konusu makalelerin vurgulanma yoğunluğunun ebeveynin cinsiyetine göre farklılık gösterdiği, web sitesinde çocuk bakımı hakkındaki tüm makalelerin yoğunlukla annelere hitap ettiğini söylemek mümkündür. Aşağıda çocuk bakımına ilişkin anne ve babalara sunulan dijital içerik temalarının dağılımını ve cinsiyete dayalı farklılaşmayı gösterir tablo yer almaktadır:

	Annelere Yönelik İçerik		Babalara Yönelik İçerik	
	n	%	n	%
Sağlık/Gelişim bilgisi	262	%41,5	225	%57,5
Beslenme bilgisi	186	%29,5	52	%13,2
Eğitim bilgisi	88	%13,9	78	%19,9
Eğlence bilgisi	47	%7,4	8	%2
Alışveriş bilgisi	47	%7,4	31	%7,9
	630	%100	391	100

Tablo 2: Dijital ebeveynlerin çocuk bakımı pratiklerine yönelik makalelerin temaları ve cinsiyete göre dağılımı

Sağlık/Gelişim Bilgisi: Ebeveynlere çocuk bakımı pratikleri hakkında sunulan içeriklerin büyük bir çoğunluğunun sağlık/gelişim bilgisi hakkında olduğu görülmektedir. Söz konusu içeriğin babalara nazaran, annelere daha yüksek bir oranda hitap ettiğini söylemek mümkündür. Ancak diğer yandan sağlık içeriklerinin çoğunluğu doğrudan anneye ya da babaya aktarılmak yerine, ebeveynlere hitap etmekte ve çocuklarının farklı gelişim dönemlerinde çeşitli nedenlerle karşılaşılabilecekleri sağlık sorunları hakkında bilgiler vermektedir. Bu makalelerin başlıklarından bazılarını şöyle aktarmak mümkündür: “Çocuğunuzun uyum bozukluğu davranış bozukluğuna dönüşmesin”, “Alerji mevsimi çocukları da etkiliyor”, “Bebekler ne zaman ve nasıl oturmaya başlar”.

Beslenme Bilgisi: Sağlık/gelişim bilgisi içeren makalelerin aksine, ebeveynlere çocuk beslenmesi hakkında aktaran makaleler incelendiğinde, anne ve babalara hitap eden makale yoğunlukları arasında belirgin düzeyde bir farklılık bulunduğu görülmektedir. Anne ve babalara aynı anda çocuğun beslenme önerileri hakkında hitap eden makalelerin yanı sıra, doğrudan annelere hitap eden, çocukları için hazırlayabilecekleri, oldukça fazla yemek tarifi içeriğiyle karşılaşılmıştır. Yemek tarifi içeriklerinin yanı sıra, yine annelere yönelik çocuklara nasıl kilo verdirilebileceği, yemek seçen bebekler için ne yapılması gerektiği, yiyeceklerle çocuğun bağışıklık sisteminin nasıl güçlendirilebileceği gibi öneriler aktaran içeriklerle de karşılaşılmıştır. Web sitesinde çocuğun sağlıklı beslenmesine ilişkin içerik ebeveynlere aktarılırken, yemek tariflerinin annelere veriliyor olması bir ikiliği de beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda, her ne kadar çocuğun sağlıklı beslenmesinin önemi ebeveynlere hatırlatılıyorsa da, çocuğun beslenebilmesi için hazırlanacak yemeğin annelerin sorumluluğunda olduğunun bir kez daha hatırlatıldığını söylemek olanaklıdır.

Eğitim Bilgisi: Web sitesinde ebeveynlere eğitim bilgisi olarak aktarılan içerik, çocukların gelişim dönemlerine uygun olarak nasıl eğitilmeleri gerektiği hakkındaki bilgileri sunan makalelere karşılık gelmektedir. Ebeveynlere eğitim bilgisi adı altında aktarılan içerik genel olarak tuvalet eğitimi, anaokulu eğitimi, uyku eğitimi, çocuklara aile içerisinde verilmesi gereken eğitim gibi konuları kapsamaktadır. Eğitim bilgisi içeriğinin çoğunlukla ebeveynlere birlikte sunulan öneriler ve uyarılardan oluştuğu görülmekle birlikte, az sayıda doğrudan anne ve çocuk ilişkisini ele alan makalelerle de karşılaşılmıştır. Bu az sayıdaki makalenin başlıkları şöyle sıralanabilir: “Anne çocuk ilişkisinin temeli”, “Çalışan annelerin mutlu çocukları”, “İyi anne nasıl olunur?”, “Anaokulu çocukları ve anneleri”. Söz konusu makalelerde anne ve çocuk ilişkisinin çocuğun eğitim ve gelişim sürecinde nasıl bir rol oynadığı ve annelerin çocuklarıyla kurdukları ilişkilerde nelere dikkat etmeleri gerektiği aktarılmaktadır. Örneğin; “Anne çocuk ilişkisinin temeli” başlıklı makalede annelere aktarılan öneri ve uyarılar arasından dikkat çeken bir ifade şöyledir: “Annenin çocuğa gösterdiği ilgi, sevgi, yaptığı onca fedakarlık, ona hayatın kurallarını öğretirken iç dünyasını zedelememek için sarf ettiği tüm çaba çocukta sevgi ve güven duygusunu oluşturuyor”. Eğitim sürecindeki baba ve çocuk ilişkisini ele alan makaleye ise rastlanmamıştır.

Eğlence Bilgisi: Web sitesinde ebeveynlere eğlence bilgisi adı altında aktarılan içerik ise, ebeveynlerin çocuk bakımı sürecinde karşılaştıkları çeşitli durumlara ilişkin komik içerikler aktaran makalelere karşılık gelmektedir. Eğlence bilgisi altında doğrudan babalara hitap eden sadece iki makale ile karşılaşılmıştır. Söz konusu makaleler ise, babaların burçlarına bağlı olarak nasıl babalık modelleri üstlendiğine ilişkin içeriklere sahiplerdir. Annelere yönelik eğlenceli içerik sunan makale sayısı ise daha fazladır. Bu makalelerden bazılarının başlıklarını şöyle sıralamak mümkündür: “Annelere oksijen maskesi gerekli mi?”, “Annelerin ne kadar duygusal olabileceklerine dair 6 kanıt!”, “Çiçeği burnunda anneler ve komiklikleri!”.

Alışveriş Bilgisi: Alışveriş bilgisi içeren makaleler, ebeveynlere çocuk bakımı hakkında sunulan ürün ya da hizmet tanıtımı içeriklerine karşılık gelmektedir. Babalara kıyasla annelere daha yoğun düzeyde aktarılan bu içerik ebeveynlere giyim, mobilya, oyuncak, oto koltuğu gibi ürünler hakkında bilgi ve linkler sunmaktadır. Söz konusu makale başlıklarından bazıları şöyledir: “Bebek telsizleri ile hayat çok rahat”, “Bebek maması seçimi ve bebek sandalyesi önerileri”, “Akülü araba nasıl seçilir?”.

Sonuç

Günümüzde anne ve babalara, ebeveynliğe dair günlük pratikleri hakkında bilgi ve öneriler sunan web sitesi içeriklerinin toplumsal cinsiyet kodlarından bağımsız olup olmadığının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu

tek öğeli örnek olay incelemesinde ‘bebek.com’ isimli web sitesinin okuyucularına sunduğu içerik analiz edilmiştir. Böylelikle günlük ebeveynlik pratikleri ve çocuk bakımı hakkındaki içeriğin hitap edilen ebeveynin cinsiyetine bağlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı ve içeriğin toplumsal cinsiyet kodlarını yansıtır yansıtmadığı bulgulanmaya çalışılmıştır. Buna göre, ‘bebek.com’ isimli web sitesinde anne ve babalara günlük ebeveynlik pratikleri hakkında aktarılan içeriğin 8 ana temaya ayrıldığı ve bu temalar altında sunulan içeriğin ebeveynlik dönemlerine bağlı olarak da farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca söz konusu temalar altında aktarılan içeriğin ebeveynin cinsiyete bağlı olarak da değişiklik gösterdiği, günlük ebeveynlik pratikleri hakkında doğrudan annelere hitap eden içeriğin, babalara kıyasla daha yoğun olduğu tespit edilmiştir. Bazı dönemlerde ise, doğrudan babalara hitap edilen içeriklere (örneğin, hamilelik ve doğum döneminde alışveriş bilgisi ya da hamilelik ve doğum sonrası dönemde beslenme bilgisi gibi.) hiç rastlanmamıştır.

‘Bebek.com’ isimli web sitesinde çocuk bakımı hakkında ebeveynlere sunulan içeriğin, 5 ana temaya ayrıldığını söylemek mümkündür. Günlük ebeveynlik pratikleri hakkındaki içerik dağılımına benzer olarak, çocuk bakımı hakkındaki içeriğin de babalara nazaran, annelere daha yoğun bir biçimde aktarıldığı görülmektedir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde, hem günlük ebeveynlik pratikleri hem de çocuk bakımı hakkındaki farklı temalara sahip tüm içeriklerde annelerin öncelikli ebeveyn olarak konumlandırıldıklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Ayrıca bu durumun özel bir dönem ya da içerik temasına bağlı olarak farklılık göstermediği de söylenebilir. Dolayısıyla ‘bebek.com’, her ne kadar ebeveynlere yönelik içeriklerle donatılmış olsa da ve kendisini ebeveynlere hitap eden bir web sitesi olarak tanımlasa da, ebeveynlik rolünü annelik rolü üzerinden önceliklendirmeye ve içeriğini de bu doğrultuda yapılandırmaya devam etmektedir. Bu kapsamda ulaşılan araştırma sonuçlarının farklı ülkelerde gerçekleştirilmiş benzer araştırma sonuçlarıyla (Brady & Guerin, 2010; Madge & O’Connor, 2005; 2006; Pedersen, 2015; Rashley, 2005) tutarlılık gösterdiğini de eklemek gerekmektedir.

Şüphesiz, kadınların fizyolojik olarak bebeği taşımaları ve çocuk doğurmaları onları doğrudan annelik sürecinin bir parçası yapmakta ve üretilen içerikler ister istemez öncelikli olarak annelere (“Erken hamilelik belirtileri” ya da “Hamile olduğunuzu nasıl anlarsınız?” başlıklı makalelerde olduğu gibi) hitap etmektedir. Fakat anne ve babalara farklı ebeveynlik dönemlerinde aktarılan içerik incelendiğinde, bunun sadece bebeği taşıma ve doğum dönemine özgü olmadığı, doğum öncesi ya da doğum sonrası dönemde de içeriklerin öncelikli olarak annelere seslendiği görülmektedir. Ayrıca bu içeriklerin, anneler için tanımlanmış toplumsal cinsiyet rolü beklentileri çerçevesinde de yapılandırıldığını söylemek mümkündür. Araştırma içerisinde çocuk bakımı hakkındaki makalelerden beslenme bilgisi teması altında karşılaşılan içerikler bu durumun en önemli örneklerinden biri olmuştur. Söz konusu makalelerde, çocuğun nasıl beslenmesi hakkında hem annelere hem de babalara birlikte bilgi aktarılırken, yemek tariflerinin hepsi annelere hitap etmektedir. Bu önemli örnek, aslında babaların sürece dahil edildiklerini, fakat çocuğa dair bakım ve gözetimi yüklenmesi beklenenin anneler olduğunu bir kez daha gösterir niteliktedir. Sonuç olarak, söz konusu araştırma sonuçlarının, farklı ülkelerdeki ebeveynlik web sitesi içeriklerindeki toplumsal cinsiyet beklentilerini ortaya koyan araştırma sonuçlarıyla tutarlı olduğunu ve bu web sitesi içeriklerindeki ebeveynlik pratiği önerilerinin toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu bakımdan, sonraki çalışmaların, dijital ortamdaki ebeveynlik içeriğine yönelik bir sorgulamaya odaklanmalarının ve dijital ortamın potansiyelinin ebeveynlik rollerinin toplumsal cinsiyet rolü beklentilerinden ayrıştırılabilmesi için nasıl kullanılacağını ele almalarının oldukça önem taşıyacağı düşünülmektedir.

¹Dijital iletişim ortamlarında ebeveynlik rolleri hakkında okuyuculara bilgi ve tavsiyeler sunan içeriklerin (web siteleri, bloglar vb.), ilk örneklerini anneler tarafından annelik rol içeriği hakkındaki içeriklerle verdiği görülmektedir. Dolayısıyla dijital iletişim ortamlarında ebeveynlik rolleri hakkındaki içeriğin de temelini annelik rol içeriğine dayandığını söylemek yanlış olmayacaktır.

²Her ne kadar son yıllarda babaların da çocuk bakımı sürecine aktif katılımlarının arttığını söylemek mümkün olsa da gerçekleştirilen birçok çalışma kadınların halen çocuk bakımı sürecini birincil olarak üstlendiklerini göstermektedir. Detaylı bilgi için bkz. (1) Aldous, J., Mulligan, G.M. & Bjarnason, T. (1998). "Fathering Over Time: What Makes the Difference", *Journal of Marriage and the Family*, 60(4): 809-820, (2) Coltrane, S. (1996). *The Family Man: Fatherhood, Housework, and Gender Equality*, New York: Oxford University Press, (3) Yeung, W.J., Sandberg, J.F., Davis-Kean, P.E. & Hoffreth, S.L. (2001). "Children's Time with Fathers in Inact Families", *Journal of Marriage and Family*, 63(1): 136-154.

³Çalışmanın analiz sürecinde, araştırmaya dahil edilen 875 makale içerisinde yer alan makalelerin bazılarıyla web sitesinin farklı sekmeleri altında tekrar tekrar karşılaşılmıştır. Ancak araştırma verilerinin güvenilirliğini sağlamak amacıyla, analize dahile dilen makaleler bir kez kodlanmış, tekrar karşılaşılan makaleler araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Kaynakça

- Aldous, J., Mulligan, G.M. & Bjarnason, T. (1998). "Fathering Over Time: What Makes the Difference", *Journal of Marriage and the Family*, 60(4): 809-820
- Ammari, T. & Schoenebeck, S. (2015). "Understanding and Supporting Fathers and Fatherhood on Social Media Sites", *Proceedings of the 33rd Annual ACM Conference on Human Factors in Computing Systems*, New York, 1905-1914.
- Brady, E. & Guerin, S. (2010). "Not the Romantic, All Happy, Coocoo Experience: A Qualitative Analysis of Interactions on an Irish Parenting Web Site", *Family Relations*, 59(1): 14-27.
- Chan, A. (2008). "Life in Happy Land": Using Virtual Space and Doing Motherhood in Hong Kong", *Gender, Place and Culture*, 15(2): 169-188.
- Coltrane, S. (1996). *The Family Man: Fatherhood, Housework, and Gender Equality*, New York: Oxford University Press.
- Eriksson, H. & Salzman-Erikson, M. (2013). "Supporting a Caring Fatherhood in Cyberspace- An Analysis of Communication About Caring Within an Online Forum for Fathers", *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 27(1): 63-9-69.
- Eriksson, H., Salzman-Erikson, M. & Pringle, K. (2014). "Virtual Invisible Men: Privacy and Invisibility as Forums of Privilege in Online Venues for Fathers During Early Parenthood", *Culture, Society and Masculinities*, 6(1): 52-68.
- Fleischmann, A. (2004). "Narratives Published on the Internet by Parents of Children with Autism. What Do They Reveal and Why is Important?", *Focus on Autism and Developmental Disabilities*, 19(1): 35-43.
- Fletcher, R., Vimpani, G., Russell, G. & Keatinge, D. (2008). "The Evaluation of Tailored and Web-Based Information for New Fathers", *Child: Care, Health and Development*, 34(4): 439-446.
- Fletcher, R. & StGeorge, J. (2011). "Heading into Fatherhood – Nervousy: Support for Fathering from Online Dads", *Qualitative Health Research*, 21(8): 1101-1114.
- Friedewald, M., Fletcher, R. & Fairbairn, H. (2005). "All-male Discussion Forums for Expectant Fathers: Evaluation of a Model", *The Journal of Perinatal Education*, 14(2): 8-18.
- Gibson, L. & Hanson, V. (2013). "Digital Motherhood: How Does Technology Help New Mothers?", *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, New York: ACM Press, 313-322.
- Hall, W. & Irvine, V. (2009). "E-Communication Among Mothers of Infants and Toddlers in a Community-Based Cohort: A Content Analysis", *Journal of Advanced Nursing*, 65(1): 175-183.
- Hudson, D.B., Campbell-Grossman, C., Fleck, M.O., Elek, S.M. & Shipman, A. (2003). "Effects of the New Fathers Network on First-Time Fathers' Parenting Self-Efficacy and Parenting Satisfaction During the Transition to Parenthood", *Issues in Comprehensive Pediatric Nursing*, 26(4): 217-229.
- Koeber, A. (2001). "Postmodernism, Resistance, and Cyberspace: Making Rhetorical Spaces for Feminist Mothers on the Web", *Women's Studies in Communication*, 24(2): 218-240.

- Lupton, D. (2016). "The Use and Value of Digital Media for Information about Pregnancy and Early Motherhood: A Focus Group Study", *BMC Pregnancy and Childbirth*, 16: 171-181.
- Lupton, D. & Pedersen, S. (2016). "An Australian Survey of Women's Use of Pregnancy and Parenting Apps", *Women and Birth*, 29(4): 368-375.
- Lupton, D., Pedersen, S. & Thomas, G. (2016). "Parenting and Digital Media: From the Early Web to Contemporary Digital Society", *Sociology Compass*, 10(8): 730-743.
- Lowe, P., Powell, J., Griffiths, F., Thorogood, M. & Locock, L. (2009). "Making It All Normal: The Role of the Internet in Problematic Pregnancy", *Qualitative Health Research*, 19(10): 1476-1484.
- Lopez, L.K. (2009). "The Racial Act of Mommy Blogging: Redefining Motherhood through the Blogosphere", *New Media & Society*, 11(5): 729-747.
- Madge, C. & O'Connor, H. (2005). "Mothers in the making? Exploring Liminality in Cyber/Space". *Transactions of the Institute of British Geographers*, 30(1): 83-97.
- Madge, C. & O'Connor, H. (2006). "Parenting Gone Wired: Empowerment of New Mothers on the Internet?", *Social & Cultural Geography*, 7(2): 199-220.
- Martland, N. & Rothbaum, F. (2006). "Thinking Critically about the Internet: Suggestions for Practitioners", *Child Welfare*, 85(5): 837-852.
- Miyata, K. (2002). "Social Support for Japanese Mothers Online and Offline", (Eds. B. Wellman & C. Haythornthwaite), *The Internet in Everyday Life*, Oxford: Blackwell Publishing, 520-548.
- Nicholas, D.B., Chahauver, D., Brownstone, D., Hetherington, R., McNeill, T. & Bouffet, E. (2012). "Evaluation of an Online Peer Support Network for Fathers of a Child with a Brain Tumor". *Social Work in Health Care*, 51(3): 232-245.
- Nicholas, D.B., Sullivan, N., Mesbur, E.S., Lang, N.C., Goodman, D. & Mitchell, L. (2003). "Participant Perceptions of Online Groupwork with Fathers of Children with Spina Bifida", *Social Work with Groups: Social Justice through Personal, Community and Social Change*, (Eds. N. Sullivan, E.S. Mesbur, N. Lang, D. Goodman, L. Mitchell), New York: The Haworth Press, p. 227-240.
- Nyström, K. & Ohrling, K. (2008). "Electronic Encounters: Fathers' Experiences of Parental Support", *Journal of Telemedicine and Telecare*, 14(2): 71-74.
- Özdemir, M. (2010). "Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1): 323-343.
- Parry, D., Glover, T. & Mulcahy, C. (2013). "From 'Stroller-Stalker' to 'Momancer': Courting Friends through a Social Networking Site for Mothers", *Journal of Leisure Research*, 45(1): 23-46.
- Pedersen, S. (2014). "Is It Friday Yet? Mothers Talking About Sex Online", *Cyberpsychology*, 8(2): 2-4.
- Pedersen, S. (2015). "It Took a Lot to Admit I am Male on Here". *Going Where Few Men Dare to Tread: Men on Mumsnet*. *Media, Margins and Culture*, (Eds. E. Thorsen, H. Savigly, J. Alexander & D. Jackson), Houndmills: Palgrave Macmillian, p. 249-261.
- Pedersen, S. & Lupton, D. (2016). "What Are You Feeling Right Now? Communities of Maternal Feeling on Mumsnet", *Emotion, Space, and Society*, 1-7.
- Pedersen, S. & Smithson, J. (2013). "Mothers with Attitude- How the Mumsnet Parenting Forum Offers Space for New Forms of Femininity to Emerge Online", *Women's Studies International Forum*, 38: 97-106.
- Radey, M. & Randolph, K. (2009). "Parenting Sources: How Do Parents Differ in Their Efforts to Learn about Parenting?", *Family Relations*, 58: 536-548.
- Rashley, L. H. (2005). "Work It Out with Your Wife: Gendered Expectations and Parenting Rhetoric Online", *NWSA Journal*, 17(1): 58-92.

- Salzmann-Erikson, M. & Eriksson, H. (2013). "Fathers Sharing About Early Parental Support in Health-Care-Virtual Discussions in an Internet Forum", *Health & Social Care in the Community*, 21(4): 381-390.
- Sarkadi, A. & Bremberg, S. (2005). "Socially Unbiased Parenting Support on the Internet – A Cross-sectional Study of Users of a Large Swedish Parenting Website". *Child: Care, Health and Development*, 31(1): 43-52.
- Schoenebeck, S. (2013). "The Secret Life of Online Moms: Anonymity and Disinhibition on Youbemom", *Paper presented at the 7th International AAAI Conference on Weblogs and Social Media (ICWSM'13)*, Boston.
- StGeorge, J.M. & Fletcher, R.J. (2011). "Fathers Online: Learning About Fatherhood through the Internet", *The Journal of Perinatal Education*, 20(3): 154-162.
- Swallow, V., Knafel, K., Sanatacroce, S., Hall, A., Smith, T., Campbell, M. & Webb, J.A. (2012). "The Online Parent Information and Support Project, Meeting Parents' Information and Support Needs for Home-based Management of Childhood Chronic Kidney Disease: Research Protocol", *Journal of Advanced Nursing*, 68(9): 2095-2102.
- Yeung, W.J., Sandberg, J.F., Davis-Kean, P.E. & Hoffreth, S.L. (2001). "Children's Time with Fathers in Inact Families", *Journal of Marriage and Family*, 63(1): 136-154